

REJON POŁUDNIOWY (rolniczo-rekreacyjny) - o urozmaiconej rzeźbie we wschodniej części (rejon jez. Ostrowite), obejmuje tereny wchodzące w skład obszaru chronionego krajobrazu (w części północno-wschodniej obszaru) oraz tereny leśne w północnej części, ze znaczącym udziałem terenów rolnych na osi Buntowo (były PGR)-Kaczochoy-Rudna – predestynowany dla umiarkowanego rozwoju gospodarki rolnej, leśnej (w zakresie optymalizującym wymagania produkcji i ochrony środowiska) i funkcji osadniczej (z lokalnym dopuszczeniem nieuciążliwego przemysłu) oraz obsługi turystyki.

Na stan zagospodarowania tej części strefy składają się pod względem:

- administracyjnym następujące sołectwa: Bługowo, Buntowo, Kleszczyna, Rudna, Skic, Sławianowo,
- sieci osadniczej:
- Bługowo – mała wieś rolnicza o peryferyjnym położeniu w strefie wraz z należącymi do sołectwa zabudowaniami rozproszonymi. Możliwości rozwoju wielofunkcyjnego i rozwoju agroturystyki.
- Buntowo - wieś o średniej wielkości, były ośrodek rolnictwa uspołecznionego jako dominującej funkcji. Możliwości rozwojowe w istniejącej strukturze z wyraźnie rozwijającą się funkcją turystyczną.. Stosunkowo dobre powiązanie komunikacyjne za pomocą drogi powiatowej;
- Kleszczyna - duży ośrodek wiejski, relatywnie dobrze wyposażony w usługi z możliwościami rozwoju wielofunkcyjnego, w tym rozwoju turystyki. Ośrodek o korzystnym położeniu względem głównego układu komunikacyjnego;
- Rudna - wieś średniej wielkości we wschodniej części rejonu. Możliwości rozwojowe. Powiązanie z układem drogi powiatowej bezpośrednio;
- Skic - wieś średniej wielkości, były ośrodek rolnictwa uspołecznionego jako dominującej funkcji. Możliwości rozwojowe w istniejącej strukturze;
- Sławianowo - wieś średniej wielkości, rolnicza, były ośrodek rolnictwa uspołecznionego jako dominującej, z wyraźnie rozwijającą się funkcją turystyczną. Możliwości rozwoju wielofunkcyjnego i funkcji turystycznych. Dobrze powiązana z drogą powiatową;

Wyposażenie w infrastrukturę społeczną

Oświata i wychowanie

Przedszkola

W gminie jest osiem oddziałów przedszkolnych w 8 miejscowościach. Ogółem w przedszkolach jest 255 dzieci (dane UG na dzień 01-09-2005 r.).

Szkoły podstawowe (dane na dzień 01-09-2005 r.)

Po reformie systemu oświaty, nauczanie na poziomie podstawowym realizuje siedem szkół podstawowych:

- S.P. Górzna – 87 uczniów; 9,95 etatów nauczycieli,
- S.P. Kleszczyna – 95 uczniów; 10,45 etatów nauczycieli,
- S.P. Radawnica – 180 uczniów; 13,67 etatów nauczycieli,
- S.P. Sławianowo – 75 uczniów; 9,39 etatów nauczycieli,
- S.P. Stawnica – 59 uczniów; 7,38 etatów nauczycieli,
- S.P. Święta – 129 uczniów; 11,84 etatów nauczycieli,
- S.P. Zalesie – 46 uczniów; 6,34 etatów nauczycieli.

Kształcenie młodzieży na poziomie gimnazjalnym prowadzą dwa gimnazja:

- Gimnazjum nr 1 w Radawnicy – 206 uczniów; 17,06 etatów nauczycieli,
- Gimnazjum nr 2 w Świętej – 253 uczniów; 19,18 etatów nauczycieli.

Ponadto Uniwersytet Ludowy w Radawnicy prowadzi trzy szkoły policealne:

- Niepubliczna Szkoła Policealna Pracowników Służb Społecznych,
- Niepubliczne Medyczne Plan Zawodowe Terapii Zajęciowej,
- Policealna Szkoła Obsługi Turystycznej,

oraz różnego rodzaju kursy według potrzeb. Od 1990 roku Uniwersytet Ludowy w Radawnicy działa w ramach Stowarzyszenia Polskich Uniwersytetów Ludowych.

Stan techniczny i poziom wyposażenia szkół jest zróżnicowany. Tylko szkoły w Świętej i Sławianowie posiadają sale gimnastyczne. Niezbędne jest doposażenie szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy działają dwa ośrodki zdrowia i dwa punkty apteczne w Radawnicy i Kleszczynie. Personel służby zdrowia liczy tylko 2 lekarzy. W 1998 r. wskaźniki charakteryzujące stan służby zdrowia przedstawiały się następująco:

- lekarze na 10 000 ludności – gmina 1,1, powiat 8,4, województwo 17,9,
- pielęgniarki na 10 000 ludności – gmina 1,1, powiat 32,1, województwo 44,1.

Ludność gminy Złotów korzysta ze szpitala w mieście Złotów.

Powyższe wskaźniki ukazują dobitnie niekorzystną sytuację w służbie zdrowia na terenie gminy.

Kultura

W gminie nie ma domu kultury. Działalność oświatową prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Radawnicy wraz z dwoma punktami filialnymi. Biblioteka organizuje imprezy, okolicznościowe odczyty, spotkania z ludźmi kultury.

Szczególne miejsce w życiu kulturalnym Ziemi Złotowskiej zajmuje chór Cecylia, który działa przy Gminnej Spółdzielni Rolnik w Złotowie.

Komunikacja

Infrastruktura drogowa

Podstawowy układ sieci drogowej w gminie stanowią: drogi wojewódzkie i drogi powiatowe. Układ powyższy w zasadzie w stopniu zadowalającym zabezpiecza potrzeby gminy (jako sieć), łączy praktycznie wszystkie miejscowości gminy z ośrodkiem nadrzędnym – miastem Złotów w sposób bezpośredni lub pośredni, co wynika z uwarunkowań naturalnych w postaci połączeń omijających jezioro Zalesie i Sławianowskie.

Droga Wojewódzka – DW-188 i DW-189 są podstawowymi drogami układu gminnego. Niezależnie od powyższego są ważnymi drogami znaczeniu ponadregionalnym w związku z czym podlegać będą procesom modernizacyjnym, które zakładają utrzymanie geometrii przebiegu trasy, modernizacji technicznej i korekt skrzyżowań, węzłów itd.. Stan techniczny dróg – średni.

Drogi powiatowe o zróżnicowanych parametrach technicznych, w tym zróżnicowanych szerokościach dróg zabezpieczają niezbędne połączenia miejscowości z ośrodkiem stołecznym z zastrzeżeniami określonymi na wstępie.

Sieć dróg gminnych ma długość 55 km, w tym o nawierzchni utwardzonej 13 km. Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 87,6 km, a dróg wojewódzkich 22 km.

Wskaźnik gęstości dróg w gminie wynosi 22,2km/100km², przy średnim wskaźniku w powiecie 18,5 km/100km² i województwie 64 km/100km². Drogi utwardzone charakteryzują się różną jakością nawierzchni.

Stan techniczny dróg zróżnicowany, przeważa przeciętny lub niezadowalający, szczególnie w przypadku dróg nieutwardzonych.

Wydaje się za racjonalne utrzymanie niektórych szerokości dróg istniejących, szczególnie tam, gdzie zakładany jest niewielki ruch związany z obsługą wsi letniskowych (o ograniczonej pojemności) oraz obszarów ekstensywnego rozwoju turystyki.

Koleje

Przez teren gminy przebiega jedna linia kolejowa o znaczeniu regionalnym relacji Piła - Chojnice ze stacją w Złotowie.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną

Zaopatrzenie w wodę

Źródłem wody dla potrzeb gospodarczych miasta i gminy są wody podziemne. Ujęcia wody w postaci studni głębinowych ujmują wodę z warstw wodonośnych czwartorzędowych.

Jakość ujmowanej wody w większości ujęć nie odpowiada wymogom stawianym przez polskie normatywy dla wód przeznaczonych do picia i potrzeb gospodarczych. Ze względu na zwiększone ilości związków żelaza i manganu woda wymaga uzdatniania.

Uwarunkowania hydrogeologiczne przedstawiono na mapie, która jest załącznikiem do niniejszego opracowania (ekofizjografia).

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę odbywa się w zdecydowanej większości za pośrednictwem sieci wodociągowej. Stopień zwodociągowania gminy ocenia się na 87%. Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej wynosi 108,6 km. Łącznie jest 1088 podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych (stan na koniec 2005).

Woda pozyskiwana jest z ujęć głębinowych w następujących stacjach pomp i hydroforów: Buntowo, Górzna, Grodno, Kaczochoy, Kleszczyna, Klukowo, Nowiny, Nowy Dwór, Pieczynek, Radawnica, Skic, Sławianowo, Stawnica, Święta, Zalesie.

Mieszkańcy następujących miejscowości nie posiadają wodociągów: Kleszczyna, Rudna, Rosochy oraz mieszkańcy zagród wiejskich poza zwartym terenem zabudowanym w niektórych miejscowościach.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej (stan na koniec 2005 roku) to ok. 35,2 km, co stanowi ok. 39% ludności obsługiwanej przez sieci kanalizacyjne. W gminie znajdują się 3 oczyszczalnie ścieków w: Radawnicy (mechaniczno – biologiczna) odbierająca ścieki z miejscowości Radawnica, Górzna, Kamień i Józefowo, w Sławianowie (biologiczna) odbierając ścieki z miejscowości Sławianowo; w Pieczyнку (mechaniczno – biologiczna)

odbierająca ścieki z miejscowości Pieczynek. Ścieki ze wsi Święta odbierane są przez mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię w Złotowie.

Zaopatrzenie w gaz

Z gazu dostarczanego za pośrednictwem sieci gazowej korzysta tylko część Świętej tj. osiedle przy Zakładzie Ogrodniczym. Pozostała część gminy nie jest zgazyfikowana. Najczęstszą formą zaspokajania potrzeb gazowych przez użytkowników jest propan – butan dostarczany w butlach gazowych. Spośród 696 indywidualnych gospodarstw rolnych 562 (80,75 %) gospodarstwa korzystają z gazu w butlach gazowych. Zatem stan infrastruktury gminy w tym zakresie należy ocenić jako niedostateczny.

Usuwanie nieczystości stałych i płynnych

Na terenie gminy powstają typowe odpady komunalne z gospodarstw domowych. Trafiają one na wysypisko odpadów komunalnych w Międzybłociu.

Płynne nieczystości winny być wywożone do punktów zlewnych przy oczyszczalni ścieków. Do punktów tych nie należy dowozić ścieków zagniłych.

Energetyka elektryczna

W gminie znajduje się ponad 100 km sieci energetycznej średniego napięcia i ponad 112 stacji transformatorowych. Sieć elektroenergetyczna została zmodernizowana i zabezpiecza potrzeby podmiotów gospodarczych i ludności gminy. Zaopatrzenie w sensie technicznym odbywa się za pomocą sieci przesyłowej 110 kV i lokalnej stacji GPZ 110/15 kV. Zasilanie bezpośrednie odbiorców energii odbywa się za pomocą linii średniego i niskiego napięcia (15 kV i 0,4 kV).

.....Podział sekcji (na następnej stronie).....

V. Plan Rozwoju Lokalnego. Cel. Kierunki. Działania

CEL

**GMINA ZŁOTÓW TO SILNY GOSPODARCZO
I SPOŁECZNIE ZINTEGROWANY OBSZAR SPRZYJAJĄCY ROZWOJOWI, ROLNICTWA
MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI PRZY ZACHOWANIU NATURALNYCH
WALORÓW PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYCH. GMINA BEZPIECZNA
I SPRZYJAJĄCA NOWEMU OSADNICTWU I ROZWOJOWI RÓŻNYCH FORM
TURYSTYKI POBYTOWEJ**

^

KIERUNKI

Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, społecznej oraz turystycznej

^

DZIAŁANIA

Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, społecznej oraz turystycznej

Budowa i rozbudowa projektowanej i istniejącej infrastruktury technicznej społecznej oraz turystycznej stanowi jeden z najważniejszych elementów szeroko pojętego rozwoju Gminy. W ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów, programuje się następujące działania, zmierzające do kompleksowego rozwiązania istniejących problemów:

Działanie 1 – obejmować będzie budowę i rozbudowę infrastruktury technicznej w zakresie systemów komunikacyjnych dróg gminnych z całością infrastruktury okołodrogowej.

Działanie 2: obejmować będzie budowę i rozbudowę infrastruktury technicznej w zakresie kompleksowego skanalizowania Gminy.

Działanie 3: obejmować będzie budowę i rozbudowę infrastruktury technicznej w zakresie kompleksowego zwodociągowania Gminy.

Działanie nr 4: infrastruktura społeczna (turystyczne)

Oczekiwane efekty. Wzrost konkurencyjności naszej Gminy. Polepszony zostanie dostęp przedsiębiorców i mieszkańców Gminy do infrastruktury technicznej, społecznej i turystycznej. Zwiększona zostanie atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna Gminy. Podniesiony zostanie standard życia mieszkańców, szczególnie na obszarach wiejskich. Realizacja celu wpłynie na poprawę jakości środowiska.

Finansowanie. Na realizację celu planuje się środki własne i krajowe oraz pochodzące ze środków wspólnotowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. W okresie realizacji Planu Rozwoju Gminy będą także realizowane inwestycje współfinansowane z zasobów Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz ze środków innych programów, których celem jest współfinansowanie zadań tego typu.

A. Analiza S.W.O.T

DZIEDZINA GOSPODARCZA

Mocne strony	Słabe strony
<p>Wysoki poziom produkcji rolniczej.</p> <p>Dobra struktura agrarna – duże indywidualne gospodarstwa rolne.</p> <p>Stosunkowo dobrze rozwinięty przemysł drzewny.</p> <p>Dobrze rozwinięta sieć sklepów spożywczo – przemysłowych.</p> <p>Polityka preferencyjna gminy – ulgi podatkowe.</p> <p>Przygotowane tereny dla budowy zakładów przemysłowych, rzemiosła i handlu.</p> <p>Niewykorzystane obiekty po byłych PGR-ach – dobre uzbrojenie techniczne tych obiektów.</p> <p>Położenie gminy wokół miasta Złotowa.</p> <p>Zachowanie spółdzielczości.</p> <p>Dużo taniej siły roboczej.</p> <p>Dobre warunki do rozwoju turystyki i rekreacji.</p> <p>Wysoka produkcja trzody chlewnej.</p> <p>Dobre warunki do hodowli bydła mlecznego.</p>	<p>Mało zakładów pracy, brak przemysłu.</p> <p>Mała liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych.</p> <p>Niska jakość gruntów rolnych.</p> <p>Trudności ze zbytem produktów rolnych.</p> <p>Niski poziom wykształcenia, brak pracowników wysokowykwalifikowanych.</p> <p>Brak własnych zasobów finansowych mieszkańców na inwestycje gospodarcze.</p> <p>Brak zewnętrznych inwestorów – brak środków finansowych na tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Niskie dochody gminy.</p> <p>Brak przetwórstwa rolnego.</p> <p>Słaba organizacja rolnictwa, brak grup producentów.</p> <p>Wysokie oprocentowanie kredytów na działalność gospodarczą.</p> <p>Niskie ceny produktów rolnych.</p> <p>Słabo rozwinięta baza turystyczna.</p> <p>Niekorzystna lokalizacja gminy.</p> <p>Niekorzystna lokalizacja, brak lotniska, autostrady, drogi krajowej.</p>

DZIEDZINA GOSPODARCZA

Szanse	Zagrożenia
<p>Wspólny rozwój miasta i gminy.</p> <p>Dużo terenów pod budowę nowych zakładów.</p>	<p>Brak stabilnej polityki rolnej.</p> <p>Zniechęcenie rolników złą koniunkturą dla rolnictwa.</p>

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Dostosowanie produkcji rolnej do potrzeb rynku.	Wysokie koszty produkcji rolnej, niska dochodowość gospodarstw.
Powiększanie i unowocześnianie gospodarstw rolnych.	„Zalewanie” rynku zachodnimi towarami.
Rozwój drobnej produkcji chałupniczej.	Ubożenie społeczeństwa.
Rozwój turystyki i agroturystyki.	Niestabilne i wysokie oprocentowanie kredytów.
Rozbudowa ośrodków rekreacyjnych i sportowych.	
Wykorzystanie obiektów po byłych PGR-ach.	
Rozwój gastronomii.	
Rozwój usług bytowych (fryzjer, szewc, mechanik samochodowy).	
Rozwój przetwórstwa rolnego.	
Organizowanie się rolników w grupy producentów.	
Podniesienie kwalifikacji rolników i mieszkańców wsi.	

ANALIZA SWOT

DZIEDZINA SPOŁECZNA

Mocne strony	Słabe strony
Poczucie bezpieczeństwa.	Niskie dochody własne gminy.
Kontynuowanie tradycji.	Niewystarczająca opieka medyczna.
Dwa ośrodki zdrowia.	Niewystarczające usługi stomatologicznych.
Wysoki przyrost naturalny.	Brak domu pomocy społecznej.
Aktywna działalność LZS (Ludowych Zespołów Sportowych).	Brak środków finansowych na opiekę społeczną.
Odpowiednia struktura oświaty.	Zbyt mała liczba obiektów sportowo – rekreacyjnych i kulturalnych.
Dobrze działające przedszkola, szkoły, biblioteki.	Ubóstwo ludności wiejskiej.
Szkoła blisko dziecka i młodzieży.	Brak aktywności społecznej mieszkańców.
Uniwersytet Ludowy w Radawnicy.	Duże bezrobocie.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

<p>Wysoki poziom kwalifikacji kadry pedagogicznej.</p> <p>Duże zaangażowanie społeczne nauczycieli, silne powiązania miejscowej ludności z rdzenną ludnością przedwojenną zamieszkałą obecnie za Zachodzie.</p> <p>Podwójne obywatelstwo części mieszkańców.</p> <p>Duże osobiste zaangażowanie wójta w problemy mieszkańców gminy.</p> <p>Duża aktywność liderów – radnych, sołtysów, dyrektorów na rzecz rozwoju gminy.</p>	<p>Niski poziom wykształcenia mieszkańców.</p> <p>Zawieszenie działalności przez KGW, Zw. Młodzieży, LZS.</p> <p>Krótkie okresy zatrudnienia.</p> <p>Słaba dostępność do dóbr kultury.</p> <p>Niewystarczające wyposażenie szkół w nowoczesne środki dydaktyczne.</p> <p>Brak mieszkań komunalnych.</p>
---	---

ANALIZA SWOT

DZIEDZINA SPOŁECZNA

Szanse	Zagrożenia
<p>Poprawa możliwości zarobkowania.</p> <p>Ustabilizowanie rynku pracy.</p> <p>Kształcenie młodzieży.</p> <p>Silne więzi lokalne.</p> <p>Powrót do tradycji.</p> <p>Przekwalifikowanie zawodowe i doksztalcanie dorosłych.</p> <p>Zaktywizowanie społecznej działalności mieszkańców gminy.</p>	<p>Wzrastające bezrobocie.</p> <p>Brak środków finansowych na profilaktykę zdrowotną.</p> <p>Zmniejszenia środków finansowych Powiatowego Urzędu Pracy na aktywizację zawodową.</p> <p>Brak środków finansowych na edukację.</p> <p>Dalsza degradacja zawodowa młodzieży.</p> <p>Regres kultury ludowej.</p> <p>Wzrost poczucia braku perspektyw rozwojowych mieszkańców wsi.</p> <p>Brak środków finansowych na utrzymanie przedszkoli.</p> <p>Starzenie się wsi (ucieczka młodych).</p> <p>Pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa.</p>

ANALIZA SWOT DZIEDZINA EKOLOGICZNA

Mocne strony	Słabe strony
<p>Brak przemysłu ciężkiego powodującego skażenie środowiska.</p> <p>Duże walory krajobrazowe i ciekawe ukształtowanie terenu.</p> <p>Czyste powietrze, cisza, spokój.</p> <p>Lasy piękne i zasobne w runo leśne.</p> <p>Duża ilość jezior.</p> <p>Niskie zużycie środków chemicznych w rolnictwie.</p> <p>Oczyszczalnia ścieków w Radawnicy.</p> <p>Dwa rezerваты przyrody.</p> <p>Duża powierzchnia obszarów prawnie chronionych.</p> <p>Bogata szata roślinna.</p> <p>Wytyczone szlaki turystyczne</p> <p>Duża ilość dzikich zwierząt.</p> <p>Mała gęstość zaludnienia.</p>	<p>Niska świadomość mieszkańców w zakresie segregacji odpadów.</p> <p>Brak gazyfikacji.</p> <p>Niesprawna melioracja.</p> <p>Brak kanalizacji w niektórych wsiach.</p> <p>Odprowadzanie ścieków do rzek.</p> <p>Brak oczyszczalni ścieków w południowej części gminy</p> <p>Niski stopień zalesienia gminy i brak nasadzeń drzew na gruntach klas V i VI.</p>

ANALIZA SWOT

DZIEDZINA EKOLOGICZNA

Szanse	Zagrożenia
<p>Powstanie wysypiska.</p> <p>Rozwój gospodarstw ekologicznych.</p> <p>Rozwój infrastruktury wokół jezior.</p> <p>Budowa kanalizacji.</p> <p>Budowa oczyszczalni ścieków.</p> <p>Gazyfikacja gminy.</p> <p>Zwiększenie zasobów leśnych.</p> <p>Pozyskanie funduszy pomocowych UE.</p>	<p>Nieodwracalna utrata dziedzictwa przyrodniczego.</p> <p>Niska opłacalność produkcji ekologicznej.</p> <p>Brak środków finansowych.</p> <p>Niska świadomość ekologiczna mieszkańców gminy.</p> <p>Degradacja środowiska przez turystów.</p>

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Rozwój przemysłu nie powodującego degradacji środowiska.	
Rozwój bazy turystycznej.	
Edukacja ekologiczna mieszkańców.	

ANALIZA SWOT

DZIEDZINA TECHNICZNA

Mocne strony	Słabe strony
<p>Telefonizacja gminy (100% wsi).</p> <p>Niepełne zwodociągowanie wsi.</p> <p>Oczyszczalnia ścieków w Radawnicy.</p> <p>Zwięzła zabudowa wiejska.</p> <p>Elektryfikacja.</p> <p>Dobra baza magazynowa.</p> <p>Zgodna z potrzebami sieć placówek oświatowych.</p> <p>Zainstalowanie światłowodów.</p>	<p>Zły stan dróg gminnych i powiatowych.</p> <p>Brak chodników.</p> <p>Brak oczyszczalni ścieków w południowej części gminy.</p> <p>Bardzo mały procent obszarów wiejskich posiada kanalizację.</p> <p>Brak gazyfikacji.</p> <p>Przestarzałe linie energetyczne.</p> <p>Część wsi nie posiada wodociągu.</p> <p>Słaba sieć komunikacji publicznej.</p> <p>Brak wysypiska śmieci.</p> <p>Brak zakładu utylizacji odpadów.</p> <p>Niska subwencja oświatowa.</p>

Szanse	Zagrożenia
<p>Telefonizacja.</p> <p>Budowa i remonty dróg.</p> <p>Pozyskanie środków finansowych z budżetu państwa i środków pomocowych.</p> <p>Pozyskiwanie inwestorów.</p> <p>Zwodociągowanie 100% terenu gminy</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej.</p>	<p>Brak środków finansowych.</p> <p>Możliwa degradacja środowiska.</p> <p>Niewłaściwe zagospodarowanie bazy po byłych PGR-ach</p>

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

.....Podział sekcji (na następnej stronie).....

B. Zadania inwestycyjne Gminy Złotów 2006-2013

Wieloletni Plan Inwestycyjny

Zadanie inwestycyjne	Prognozowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (w PLN)	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Prognozowane finansowanie	Wymogi formalno-prawne
Budowa hydroforni, oczyszczalni, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej Kaczochy, Sławianowo, Buntowo, Bługowo, Skic, Sławianówko, Kleszczyna, Rudna	2006-2007	5.000.000	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Zaopatrzenie w wodę zagród wiejskich na wybudowaniu wsi Buntowo, Bługowo, Radawnica i Kamień	2006-2007	1.000.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Przebudowa drogi Złotów - Stare Dzierżąno - Stawnica	2006 - 2008	3.800.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Kanalizacja sanitarna i sieć wodociągowa Górzna - Nowiny	2006	821.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Kanalizacja sanitarna Radawnica – Franciszkowo	2006-2007	750.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej w rejonie wsi Błękwit, Klukowo, Pieczynek, Zalesie	2006-2007	2.500.030,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Przebudowa drogi Nowy Dwór - Górzna	2006 - 2007	3.084.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Budowa chodnika w Nowym Dworze	2006 - 2008	800.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Budowa drogi gminnej Złotów - Międzybłocie	2009 - 2013	625.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Budowa drogi gminnej Kleszczyna - Karolewo	2009 - 2013	615.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Budowa drogi gminnej Złotów - Dzierżążenko	2009 - 2013	600.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Budowa drogi gminnej Podróżna - Bługowo	2009 - 2013	1.000.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach aglomeracji Radawnica	2009 - 2013	5.200.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Adaptacja nieczynnego magazynu zbożowego na salę gimnastyczną przy Szkole Podstawowej w Górznej wraz z łącznikiem	2007 - 2009	500.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Przebudowa stacji uzdatniania wody w Pieczynku	2009	300.00,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Przebudowa oczyszczalni ścieków w Radawnicy	2009	1.000.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Budowa Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Radawnicy	2009 - 2013	3.500.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Budowa Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Kleszczynie	2009 - 2013	1.500.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Budowa dróg lokalnych w miejscowościach Józefowo, Górzna, Krzywa Wieś, Zalesie, Błękwit, Święta, Nowa Święta, Kleszczyna, Skic, Buntowo, Bługowo, Sławianowo, Kamień	2009 - 2013	1.100.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe
Budowa chodników w miejscowościach Radawnica, Święta, Kleszczyna, Buntowo, Sławianowo, Kamień, Bielawa, Górzna, Nowiny, Pieczynek	2009 - 2013	1.800.000,00	Urząd Gminy	środki z budżetu państwa (do 10%)+ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (do 75%) + wkład własny (min. 15%)	Dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę, Studium Wykonalności, Ocena Wpływu Oddziaływania na Środowisko – zabezpieczenie finansowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Projekty sformułowane w wyniku konsultacji społecznych					
Zadanie inwestycyjne	Prognozowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (w PLN)	Jednostka zgłaszająca do realizacji	Prognozowane finansowanie	Wymogi formalno-prawne
Budowa ścieżki rowerowej we wsiach Sławianowo-Bługowo	2006-2013	150.000,00	Rada Sołecka m. Sławianowo	Jw.	Jw.
Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Sławianowie	2006-2013	100.000,00	Rada Sołecka m. Sławianowo	Jw.	Jw.
Przebudowa kompleksu sportowego w Sławianowie	2006-2013	50.000,00	Rada Sołecka m. Sławianowo	Jw.	Jw.
Budowa promenady nad jeziorem wraz z oświetleniem w Sławianowie	2006-2013	60.000,00	Rada Sołecka m. Sławianowo	Jw.	Jw.
Gazyfikacja wsi Buntowo	2006-2013	300.000,00	Rada Sołecka m. Buntowo	Jw.	Jw.
Zagospodarowanie kąpieliska nad jeziorem Sławianowskim	2006-2013	80.000,00	Rada Sołecka m. Buntowo	Jw.	Jw.
Utworzenie placu sportowo - rekreacyjnego w Buntowie i Buntowie „Gaj”	2006-2013	50.000,00	Rada Sołecka m. Buntowo	Jw.	Jw.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Przebudowa boiska sportowego i budowa placu zabaw w Skicu	2006-2013	100.000,00	Rada Sołecka m. Skic	Jw.	Jw.
Budowa chodnika w centrum wsi w Skicu	2006-2013	100.000,00	Rada Sołecka m. Skic	Jw.	Jw.
Termomodernizacja budynku Sali wiejskiej i przedszkola w Skicu	2006-2013	70.000,00	Rada Sołecka m. Skic	Jw.	Jw.
Budowa i przebudowa dróg dojazdowych i budowa chodników w Międzybłociu	2006-2013	625.000,00	Rada Sołecka m. Międzybłocie	Jw.	Jw.
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Międzybłociu	2006-2013	800.000,00	Rada Sołecka m. Międzybłocie	Jw.	Jw.
Przebudowa układu komunikacyjnego na terenie osiedla w Świętej (drogi, parkingi, chodniki)	2006-2013	80.000,00	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Świętej	Jw.	Jw.
Budowa ścieżki rowerowej Złotów - Święta	2006-2013	80.000,00	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Świętej	Jw.	Jw.
Budowa plaży nad Jeziorem Śmiardowskim	2006-2013	65.000,00	Radny Gminy Złotów	Jw.	Jw.
Utwardzenie drogi i budowa chodników w miejscowości Nowa Święta	2006-2013	150.000,00	Radny Gminy Złotów	Jw.	Jw.
Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Rudnej	2006-2013	400.000,00	Rada Sołecka m. Rudna	Jw.	Jw.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w Józefowie	2006-2013	50.000,00	Rada Sołecka m. Józefowo	Jw.	Jw.
Budowa chodnika w centrum wsi Józefowo	2006-2013	150.000,00	Rada Sołecka m. Józefowo	Jw.	Jw.
Remont świetlicy wiejskiej oraz utworzenie kompleksu rekreacyjno – sportowego w Nowym Dworze	2006-2013	80.000,00	Przewodniczący Rady Gminy Złotów, Rada Sołecka m. Nowy Dwór	Jw.	Jw.
Remont świetlicy wiejskiej w Bługowie	2006-2013	130.000,00	Rada Sołecka m. Bługowo	Jw.	Jw.
Budowa placu sportowo-rekreacyjnego w Bługowie	2006-2013	50.000,00	Rada Sołecka m. Bługowo	Jw.	Jw.
Rozbudowa ścieżki rowerowej Bługowo – Podróżna i utwardzenie chodników w centrum wsi Bługowo	2006-2013	300.000,00	Rada Sołecka m. Bługowo	Jw.	Jw.
Remont budynku OSP w Kleszczynie	2006-2013	45.000,00	Rada Sołecka m. Kleszczyna	Jw.	Jw.
Budowa drogi w m. Radawnica	2006-2013	100.000,00	Radny Gminy Złotów, Rada Sołecka m. Radawnica	Jw.	Jw.
Remont remizy OSP w Radawnicy	2006-2013	90.000,00	Radny Gminy Złotów, Rada Sołecka m. Radawnica	Jw.	Jw.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Budowa i przebudowa chodników i niezbędnych dróg dojazdowych w m. Radawnica	2006-2013	250.000,00	Radny Gminy Złotów, Rada Sołecka m. Radawnica	Jw.	Jw.
Budowa placu rekreacyjno - sportowego w m. Radawnica	2006-2013	60.000,00	Radny Gminy Złotów, Rada Sołecka m. Radawnica	Jw.	Jw.
Remont i rozbudowa świetlicy wiejskiej w m. Błękwit	2006-2013	80.000,00	Rada Sołecka m. Błękwit	Jw.	Jw.
Budowa boiska sportowego w Błękwicie	2006-2013	55.000,00	Rada Sołecka m. Błękwit	Jw.	Jw.
Gazyfikacja wsi Franciszkowo	2006-2013	250.000,00	Rada Sołecka m. Franciszkowo	Jw.	Jw.
Utwardzenie dróg dojazdowych i budowa chodnika w centrum wsi Franciszkowo	2006-2013	180.000,00	Rada Sołecka m. Franciszkowo	Jw.	Jw.
Poprawa układu komunikacyjnego poprzez budowę i remont dróg i chodników w Górznej	2006-2013	800.000,00	Rada Sołecka m. Górzna	Jw.	Jw.
Zagospodarowanie parku oraz przebudowa boiska sportowego w Górznej	2006-2013	60.000,00	Rada Sołecka m. Górzna	Jw.	Jw.
Przebudowa i remont chodnika oraz dróg w Klukowie	2006-2013	150.000,00	Rada Sołecka m. Klukowo	Jw.	Jw.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Budowa sali wiejskiej w Klukowie	2006-2013	250.000,00	Radna Rady Gminy	Jw.	Jw.
Budowa placu zabaw i boiska sportowego w Pieczyнку	2006-2013	75.000,00	Rada Sołecka m. Pieczynek	Jw.	Jw.
Utworzenie centrum rekreacyjno – sportowego w Kamieniu	2006-2013	80.000,00	Rada Sołecka m. Kamień	Jw.	Jw.
Remont i rozbudowa sali wiejskiej w Kamieniu	2006-2013	130.000,00	Rada Sołecka m. Kamień	Jw.	Jw.
Remont świetlicy wiejskiej w m. Dzierżążenku	2006-2013	30.000,00	Rada Sołecka m. Dzierżążenku	Jw.	Jw.
Budowa ścieżki rowerowej Złotów - Nowiny	2006-2013	350.000,00	Rada Sołecka m. Nowiny	Jw.	Jw.
Remont świetlicy wiejskiej w Nowinach	2006-2013	20.000,00	Rada Sołecka m. Nowiny	Jw.	Jw.
Budowa i przebudowa chodników w m. Stawnica	2006-2013	100.000,00	Rada Sołecka m. Stawnica, Radny Gminy Złotów	Jw.	Jw.
Budowa sieci kanalizacyjnej w Stawnicy	2006-2013	420.000,00	Rada Sołecka m. Stawnica, Radny Gminy Złotów	Jw.	Jw.
Utworzenie kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Stawnicy	2006-2013	80.000,00	Rada Sołecka m. Stawnica, Radny Gminy Złotów	Jw.	Jw.
Remont sali wiejskiej w Stawnicy	2006-2013	35.000,00	Rada Sołecka m. Stawnica, Radny Gminy Złotów	Jw.	Jw.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Przygotowanie kąpieliska wg obowiązujących standardów nad jeziorem Zaleskim	2006-2013	80.000,00	Rada Sołecka m. Zalesie	Jw.	Jw.
Budowa placu zabaw i zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej w Zalesiu	2006-2013	100.000,00	Rada Sołecka m. Zalesie	Jw.	Jw.
Remont chodnika w Zalesiu	2006-2013	120.000,00	Rada Sołecka m. Zalesie	Jw.	Jw.
Przygotowanie kąpieliska wg obowiązujących standardów nad rzeką Głomią	2006-2013	45.000,00	Rada Sołecka m. Wąsosz	Jw.	Jw.

C. Plan finansowy

Budżet gminy w roku 2005 wyniósł blisko 15.000.000,00 PLN, jeżeli przyjąć, iż ok. 10% budżetu rocznego może być przeznaczona na współfinansowanie inwestycji, przy założeniu, iż wkład własny stanowi 25% inwestycji, to Gmina Złotów rocznie może współfinansować projekty do wysokości 6 mln. PLN.

Biorąc pod uwagę powyższe wskaźniki ekonomiczne, przyjęte założenia możliwości współfinansowania inwestycji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego przez Gminę Złotów uważa się za realistyczne.

Powiązanie celów z działaniami przeznaczonymi do realizacji w ramach ZPORR oraz wskaźniki osiągnięcia rezultatów.

Wszystkie zadania przyjęte do realizacji w ramach ZPORR objęte zostaną monitoringiem rzeczowym, który dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwi ocenę jego wykonania.

Projekty jednostkowe, wskazane w powyższym zestawieniu, mają integralny związek z kompleksowym rozwiązaniem problemów Gminy Złotów z zakresu budowy, rozbudowy oraz przebudowy infrastruktury technicznej, społecznej oraz turystycznej.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Wskaźniki obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań są podzielone.

Dla wymienionych w Planie Rozwoju Lokalnego zadań, w ramach przynależności do poszczególnych priorytetów i działań ZPORR, określone zostały następujące wskaźniki monitoringu:

Nazwa wskaźnika do monitorowania	Wskaźnik
Poziom bezrobocia w gminie	%
Ilość stworzonych miejsc pracy	szt.
Drogi	Km
Chodniki	Km
Poziom zanieczyszczeń	Cm ³
Współczynnik wykorzystania oczyszczalni	%
Liczba oddanych przyłączy	szt.
Liczba uruchomionych oczyszczalni socjalno bytowych	szt.
Liczba kilometrów dróg utwardzonych do ogółu dróg gminnych	%
Liczba kilometrów nowych dróg	km
Liczba kilometrów ciągów pieszych	km
Liczba km odnowionych lub wytyczonych szlaków turystycznych	km

VI. WDRAŻANIE PLANU ROZWOJU GMINY

Finansowanie

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe Gminy wskazują, że na realizację przyjętych celów zabezpieczą 25% wkładu w stosunku do uzyskanych środków wspólnotowych.

Zakłada się również, że nie wykonanie wszystkich zadań w latach 2006-2013 powoduje przesunięcie ich realizacji na lata następne.

Zarządzanie

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego Gminy będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje m.in.:

- zapewnienia zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych planów na temat wdrażania Planu,
- zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego Gminy

Urząd Gminy jako instytucja wdrażająca Plan odpowiedzialny jest za:

- opracowanie i składanie wniosków,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami w Planie,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

VII. System monitorowania i ewaluacji Planu w Gminie Złotów.

Instytucja Zarządzająca współpracuje z Wójtem, Zastępcą Wójta, Sekretarzem i Skarbnikiem, których główną rolą będzie monitorowanie i ewaluacja przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie. W celu najbardziej efektywnego przeprowadzania obiektywnego procesu ewaluacji Instytucja Zarządzająca każdorazowo wybierać będzie najbardziej skuteczne narzędzie oceny. Zalecanymi narzędziami ewaluacji przeprowadzanej w systemie półrocznym i rocznym, jak również dostosowanymi do okresu programowania poszczególnych zewnętrznych źródeł finansowania zadań, w rozwoju lokalnym gmin o charakterze wiejskim są:

- ewaluacja ex-ante
- ewaluacja ex-post

- Analiza kosztów i korzyści
- Analiza kosztów i efektywności

Poniżej zaprezentowano wybrany katalog narzędzi służących ewaluacji przyjętych programów.

Typologia narzędzi monitorowania i ewaluacji projektów współfinansowanych z bezzwrotnej pomocy zagranicznej w kontekście Gminy Złotów:

- Czym jest ocena (ewaluacja)?
- Standardy oceny (ewaluacji)
- Kontrola-monitoring-ocena (ewaluacja)
- Cel prowadzenia oceny (ewaluacji)
- Rodzaje oceny(ewaluacji)
- Przeprowadzenie oceny (ewaluacji)

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie strukturyzacji

1. Analiza SWOT

2. Matryca logiczna

3. Metaplan

4. Mapa oddziaływania

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie obserwacji

1. Wywiady

2. Kwestionariusze

3. Zogniskowane wywiady grupowe

4. Studia przypadków

5. Obserwacja uczestnicząca (bycie uczestnikiem)

6. Dane z systemu monitoringu

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie analizy

1 Grupy porównawcze

2. Systemy informacji geograficznej

3. Modele makroekonomiczne

4. Metody statystyczne

5. Analiza shift-share

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie oceniania efektów

1. Panel ekspertów

2. Analiza wielokryteriowa

3. Benchmarking

4. Analiza kosztów i korzyści

5. Analiza kosztów i efektywności

- Kryteria wskaźników wykorzystywanych przy opracowywaniu, a następnie monitorowaniu programu lub projektu

Czym jest ocena (ewaluacja)?

przez ocenę (ewaluację) polityki, programu lub projektu należy rozumieć określenie wartości polityki, programu lub projektu w odniesieniu do wcześniej zdefiniowanych kryteriów i w oparciu o odpowiednie informacje.

Po pierwsze,

instytucja oceniająca ma odpowiedzieć na pytanie czy program (projekt) okazał się sukcesem czy też porażką.

Po drugie,

niezbędne jest przedstawienie przez instytucję zamawiającą odpowiednich kryteriów, precyzujących zakres przedmiotowy, przestrzenny i czasowy oceny (ewaluacji).

Po trzecie,

niezbędne są informacje zebrane przez zespół oceniający, które po analizie będą stanowić podstawę do określenia wartości programu (projektu).

Standardy oceny (ewaluacji)

- **użyteczność** (ang. utility) - celem oceny (ewaluacji) ma być dostarczenie zamawiającemu praktycznych informacji na temat ocenianego programu; informacje te winny okazać się użyteczne z punktu widzenia instytucji zamawiających ocenę (ewaluację), np. przy wdrażaniu kolejnej generacji programów;
- **wykonalność** (ang. feasibility) - każda ocena (ewaluacja) musi być oparta na praktycznych procedurach realizacyjnych, uwzględniających ograniczenia czasowe, finansowe lub polityczne procesu ewaluacyjnego; musi być ona elastyczna w stosunku do potrzeb poszczególnych aktorów procesu oraz dostarczać wartościowych informacji za rozsądną cenę;

- **poprawność** (ang. propriety) - każda ocena (ewaluacja) musi być przeprowadzona w sposób zgodny z prawem, gwarantujący przestrzeganie standardów etycznych, uwzględniający dobro osób zaangażowanych w ocenę (ewaluację) oraz tych, których dotyczą jej wyniki. Kryterium poprawności dotyczy także profesjonalizmu podmiotów wykonujących ocenę (ewaluację) oraz wyników oceny (ewaluacji);
- **stosowność** (ang. accuracy) - przy przeprowadzaniu oceny (ewaluacji) winny być brane pod uwagę wyłącznie te informacje i czynniki, które mają znaczenie przy szacowaniu efektów programu, a zatem pozwalają na sformułowanie wiarygodnych wniosków.

Kontrola-monitoring-ocena (ewaluacja)

Kontrola to działania mające na celu porównanie istniejącego stanu z postulowanym z punktu widzenia prawa, ustalenie nieprawidłowości oraz przekazanie wyników w formie wniosków i zaleceń do uprawnionego organu. kontrolerzy badają najczęściej pewien wycinek danego programu.

Monitorowanie można zdefiniować jako proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i całego programu w aspekcie finansowym i rzeczowym, mający na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Monitoring obejmuje cały program (monitoring finansowy, monitoring rzeczowy),

Monitoring jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania programu (projektu). Celem monitorowania jest bieżące wykrywanie potencjalnych nieprawidłowości i ich korygowanie. (np. dlaczego nie stworzono 300 nowych miejsc pracy, tak jak zostało to założone w dokumentach programowych?).

Ocena (ewaluacja) może dotyczyć zarówno całego programu lub wyłącznie wybranego zagadnienia związanego z ocenianym programem.

Cel prowadzenia oceny (ewaluacji)

- zapis regulacji prawnych (w funduszach strukturalnych - rozporządzenie 1260/99, w kontraktach wojewódzkich - rozporządzenie w sprawie programu wsparcia), które zobowiązują instytucję odpowiedzialną za dany program do przeprowadzenia procedury ewaluacyjnej.
- Zasadniczym celem oceny (ewaluacji) jest stałe ulepszanie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane nie tylko w kategoriach

pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z danym programem, lecz także zwiększania przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

cele prowadzenia oceny (ewaluacji)

- A. Kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań.
- B. Zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny;
- C. Kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego;
- D. Poznawanie mechanizmów programów i projektów.

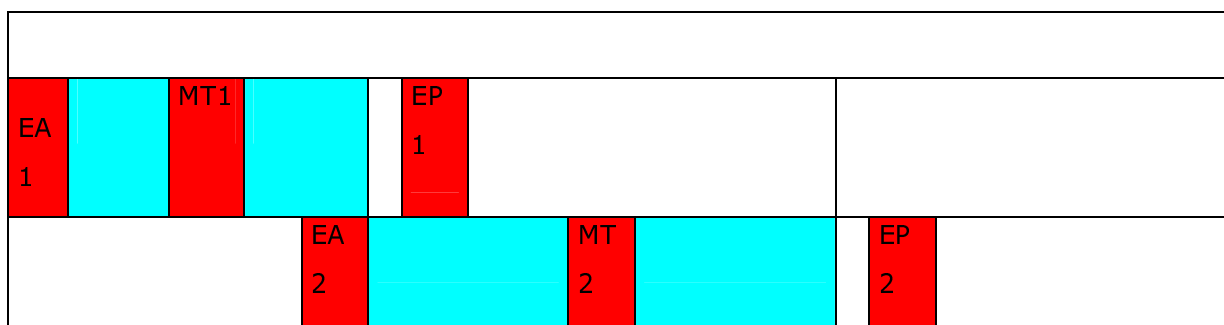
• **Rodzaje oceny (ewaluacji)**

- (1) klasyfikacja oceny (ewaluacji) ze względu na termin jej przeprowadzenia,
- (2) klasyfikacja oparta na przedmiocie oceny (ewaluacji)
- (3) klasyfikacja według celu jej przeprowadzenia.

(1) W zależności od terminu przeprowadzania oceny wyróżnia się:

- ocenę (ewaluację) ex-ante (ewaluację wstępną),
- ocenę (ewaluację) okresową, dokonywaną w trakcie realizowania programu (w przypadku programów strukturalnych jest to ocena (ewaluacja) w połowie okresu programowania)
- ocenę (ewaluację) ex-post (ewaluację końcową).

Ocena (ewaluacja) ex-ante, w połowie okresu programowania oraz ex-post programów a cykl zarządzania programami

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

		EA 3		MT3		EP 3
	PROGRAM 1	PROGRAM 2		PROGRAM 3		
	Wdrażanie programu					
	Ocena (ewaluacja) ex-ante (EA), w połowie okresu programowania (MT) oraz ex-post (EP)					

W taki bowiem sposób wygląda przygotowanie, wdrażanie i ocena (ewaluacja) programów finansowanych ze środków funduszy strukturalnych.

(2) Jeśli weźmie się pod uwagę przedmiot przeprowadzanej oceny (ewaluacji), można wydzielić:

- ocenę (ewaluację) globalną (całościową),
- ocenę (ewaluację) tematyczną
- ocenę (ewaluację) szczegółową.

Przykładem oceny (ewaluacji) tematycznej może być wykonana na zamówienie Komisji Europejskiej ocena (ewaluacja) wpływu programów finansowanych z funduszy strukturalnych na sektor małych i średnich przedsiębiorstw.

(3) ocena (ewaluacja) według celów jej prowadzenia.

- Cel poznawczy - głównym celem oceny (ewaluacji) w takim podejściu jest zwiększenie wiedzy zamawiającego oraz zainteresowanych partnerów na temat zasad działania programu lub projektu, poznanie wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów działających w programach, uzyskanie informacji dotyczącej efektów programu, jego sukcesów i niepowodzeń itp. Wiedza uzyskana w trakcie oceny (ewaluacji) poznawczej ma pomóc w wypracowywaniu polityki i programów w danej dziedzinie. Ocena (ewaluacja), której głównym celem jest cel poznawczy jest także wykorzystywana w badaniach naukowych prowadzonych w dziedzinie, której dotyczy program będący przedmiotem oceny (ewaluacji);
- Cel instrumentalny - głównym celem oceny (ewaluacji) w podejściu instrumentalnym jest wykorzystanie jej wyników i rezultatów do podejmowania

decyzji związanych z realizowanymi programami. Cel instrumentalny wyraża się w dwojakiego rodzaju podejściu do oceny (ewaluacji). Przeprowadzenie oceny (ewaluacji)

Pracę zespołu ewaluacyjnego można podzielić na cztery etapy:

A. Strukturyzacja - etap ten nie zawsze występuje przy realizacji zadania ewaluacyjnego. Jeśli cele oceny (ewaluacji) są zdefiniowane w precyzyjny i jednoznaczny sposób, członkowie zespołu ewaluacyjnego mogą od razu przystąpić do drugiego etapu realizacji oceny - obserwacji. Jeśli jednak zakres zadań jest niejasny lub pewne kwestie związane z ocenianym programem wymagają sprecyzowania, w początkowej fazie realizacji zadania ewaluacyjnego, konieczne jest między innymi określenie (ewaluacja ex-ante) lub przywrócenie logicznej struktury ocenianego programu.

B. Obserwacja - na etapie tym dokonuje się określenia zakresu przedmiotowego i podmiotowego badań (np. z jakimi osobami należy przeprowadzić wywiad i na jaki temat) i na tej podstawie przystępuje do zbierania danych i faktów związanych z ocenianym programem.

C. Analiza - po zebraniu odpowiednich danych zespół ewaluacyjny wykorzystuje odpowiednie techniki w celu interpretacji danych, ich porównania oraz szacowania efektów programu.

D. Ocenianie (ang. judgement) - w ostatnim etapie ewaluacji dokonuje się oceny efektów programu w stosunku do określonych kryteriów (pytań ewaluacyjnych) oraz formułuje się syntetyczne wnioski i rekomendacje. Na tym etapie procesu ewaluacyjnego eksperci winni stwierdzić faktyczną jakość ocenianego programu. W fazie oceniania określa się przykładowo, czy stworzoną w ramach ocenianego programu liczbę miejsc pracy należy uznać za sukces programu czy też biorąc pod uwagę różne czynniki, mogła być ona znacznie wyższa.

W każdej z przedstawionej powyżej kolejnych faz oceny (ewaluacji) możliwe jest zastosowanie różnych metod ewaluacyjnych.

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie strukturyzacji

Analiza SWOT

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Nazwa metody jest akronimem pochodzącym od angielskich słów: Strength (silna strona), Weakness (słaba strona), Opportunity (szansa) oraz Threat (zagrożenie).

Głównym celem metody w przypadku programów o charakterze społeczno-gospodarczym jest diagnoza czynników wpływających na rozwój danego państwa (regionu) lub sektora i na tej podstawie opracowanie strategii najkorzystniejszej z punktu widzenia przyszłego rozwoju.

Przykładowa analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Wysoki poziom wykształcenia mieszkańców- Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna- Silny sektor małych i średnich przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none">- Wysoka stopa bezrobocia- Duże zaniedbania w zakresie infrastruktury ochrony środowiska- Mała ilość dużych firm
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Zainteresowanie inwestorów regionem- Korzystne dla regionu zmiany podatkowe	<ul style="list-style-type: none">- Nieuwzględnienie regionu w programie budowy autostrad- Wysokie oprocentowanie kredytów inwestycyjnych

Matryca logiczna

Metoda matrycy logicznej opiera się na identyfikacji oczekiwanych efektów projektu (programu) na poziomie produktu, rezultatu, oddziaływania szczegółowego oraz oddziaływania szerszego i przyporządkowaniu każdemu z tych poziomów wskaźników osiągnięć, dokumentów weryfikujących te wskaźniki oraz założeń warunkujących osiągnięcie celów.

Wkład (ang. input): oznacza zasoby zaangażowane przez beneficjenta w trakcie wdrażania danego programu lub projektu.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

Produkt (ang. output): oznacza konkretne przedsięwzięcia zrealizowane w ramach danego programu lub projektu. Produkty mierzone są w jednostkach fizycznych lub finansowych (np. długość zbudowanej drogi, ilość MSP, które uzyskały pomoc doradczą, ilość przeprowadzonych szkoleń).

Rezultat (ang. result): oznacza bezpośrednie i natychmiastowe efekty programu lub projektu (skrócenie czasu podróży, zmniejszenie zanieczyszczeń przedostających się do środowiska, liczba nowych stanowisk pracy, liczba przeszkolonych osób) lub finansowych (wielkość zainwestowanego kapitału prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu, obniżenie cen połączeń telefonicznych itp.)

Oddziaływanie (ang. impact): odnosi się do konsekwencji danego programu lub projektu, wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Przykładami wskaźników mogą być np. wielkość natężenia ruchu na drodze w rok po oddaniu jej do użytku, ilość nowych miejsc pracy stworzonych 12 miesięcy po zakończeniu programu wsparcia MSP w przedsiębiorstwach korzystających ze wsparcia, liczba uczestników szkoleń dla bezrobotnych, którzy znaleźli zatrudnienie w jakiś czas po zakończeniu programu.

Wykres 4 Matryca logiczna

Cel	Wskaźniki osiągnięć	Źródła informacji	Założenia
Cel szerszy			
Cel szczegółowy			
Rezultaty			
Produkty			
Wkład (finansowy, ludzki)			

Strzałki na rysunku pokazują sposób czytania matrycy.

Metaplan

Moderator zadaje uczestnikom spotkania wcześniej przygotowane pytania i umiejętnie kierując dyskusją stara się uzyskać od zaproszonych gości ich opinie na poruszane kwestie.

Mapa oddziaływania

Podobnie jak w przypadku metaplanu, do udziału w tym etapie oceny (ewaluacji) zaprasza się grupę osób zaangażowanych w przygotowanie lub realizację programu. W przeciwieństwie do metaplanu, którą to metodę można zastosować w trakcie jednej sesji, mapa oddziaływania wymaga odbycia kilku spotkań.

Wskaźniki wykorzystywane przy opracowywaniu, a następnie monitorowaniu programu lub projektu winny spełniać określone warunki.

1. Trafności - wskaźnik winien być dostosowany do charakteru priorytetu (działania, projektu) oraz oczekiwanych efektów związanych z jego realizacją
2. Mierzalności - każdy wskaźnik winien być wyrażony w wartościach liczbowych, co umożliwi jego weryfikację po zakończeniu wdrażania
3. Wiarygodności - wskaźnik winien być zdefiniowany w taki sposób, aby jego ewentualna weryfikacja nie nastroczała trudności
4. Dostępności - wskaźnik powinien być łatwy do uzyskania

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie analizy

Zjawisko deadweight polega na tym, iż zmierzone efekty realizowanego programu lub projektu zostałyby osiągnięte nawet wówczas, gdyby na danym obszarze lub w danym sektorze nie był realizowany program lub projekt będący przedmiotem ewaluacji. Aby ocenić wielkość efektu deadweight należy stworzyć sytuację, jaka zaistniałaby, gdyby program nie był realizowany i porównać ją z sytuacją, w której program jest wdrażany.

Małe przedsiębiorstwo otrzymuje środki na sfinansowanie inwestycji. W jej wyniku utworzone zostają nowe miejsca pracy, wzrasta sprzedaż przedsiębiorstwa, poprawia się jego pozycja konkurencyjna. Dane te, stanowią efekty brutto projektu.

Okazuje się jednak (np. w wyniku wywiadu przeprowadzonego z przedsiębiorcą), iż dany projekt zostałby zrealizowany przez firmę, nawet wówczas gdyby nie została mu udzielona pomoc z programu.

Efekt netto projektu jest zatem zerowy, gdyż identyczne efekty zostałyby osiągnięte bez wsparcia zewnętrznego. Środki z programu powinny zostać zatem przeznaczone na finansowanie projektów, które bez takiego wsparcia nie zostałyby zrealizowane.

Efekt deadweight jest ściśle związany z zasadą dodatkowości,

Zasada dodatkowości oznacza, iż środki publiczne (fundusze strukturalne) przekazywane w ramach danego programu nie zastępują dostępnych środków krajowych, lecz stanowią ich uzupełnienie, a zatem zwiększają całkowitą pulę dostępną na finansowanie danego typu działań.

Efekt substytucji (ang. substitution effect) polega na tym, iż beneficjenci programu lub projektu stają się bardziej konkurencyjni w stosunku do tych podmiotów działających na terenie obszaru objętego programem, które nie były beneficjentami pomocy

Dotyczy to zwłaszcza działań związanych z rozwojem zasobów ludzkich. Przykładowo, na danym terenie jest realizowany program wsparcia dla absolwentów. Jego głównym instrumentem są różnego typu zachęty i ułatwienia dla pracodawców zatrudniających absolwentów. Efekt substytucji wystąpi wówczas, gdy pracodawca w miejsce dotychczas zatrudnionej osoby przyjmie do pracy absolwenta. Efekt brutto programu wynosi jedno nowe miejsce pracy dla absolwenta, efekt netto - zero nowych miejsc pracy (absolwent został zatrudniony kosztem osoby, która utraciła pracę).

Efekt zastępowania (ang. displacement effect) występuje wówczas, gdy pozytywne efekty wynikające z realizowanego programu i osiągnięte na obszarze objętym pomocą są związane z negatywnymi efektami występującymi na obszarze nie kwalifikującym się do wsparcia.

Przykładowo, jeśli w regionie wdrażany był program wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, może nastąpić proces przenoszenia się przedsiębiorstw z regionu sąsiedniego na obszar, gdzie dostępna jest pomoc. Od liczby nowych miejsc pracy stworzonych w regionie korzystającym ze wsparcia (efekt brutto) odejmuje się miejsca pracy utracone w regionach sąsiednich, w związku z przenoszeniem się firm do regionu stwarzającego dzięki zastosowanym instrumentom pomocowym lepsze warunki rozwoju.

VIII. Sposoby oceny Planu

Skuteczność planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana będzie przez Instytucję Zarządzającą za pomocą wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów określonych w poszczególnych programach operacyjnych i w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i polityki Społecznej pt. „Wytyczne do tworzenia wskaźników monitoringu programów, priorytetów, działań i projektów oraz lista podstawowych wskaźników monitorowania w poszczególnych obszarach interwencji funduszy strukturalnych.

Informacja i promocja

Instytucja Zarządzająca zapewnia środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne i promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i faktycznych odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań. Instytucja Zarządzająca obowiązana jest przestrzegać zasady wynikające z Rozporządzenia Komisji 1145/2003 i z zawartych umów.

Informowanie i promocja odbywać się będzie poprzez organizowanie szkoleń i konferencji na temat możliwości pozyskania środków unijnych. W prasie lokalnej i regionalnej, w telewizji i radiu regionalnym oraz w Internecie podawane będą systematycznie informacje na temat zaangażowania finansowego UE w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Planu.

IX. Podsumowanie

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów jest jednym z podstawowych narzędzi programujących szeroko pojęty rozwój gminy; wytycza on i szczegółowo wskazuje kierunki rozwoju, jak również poszczególne działania podejmowane na rzecz Gminy.

PRL dla Gminy Złotów spełnia również funkcję informacyjną, poprzez realizację Strategia informacyjnej

Zadaniem strategii informacyjnej jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie Gminy,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Grupy docelowe odbiorców

Działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego będą uwzględniały specyficzne potrzeby wymienionych grup docelowych, jeśli chodzi o zakres informacji oraz użyte instrumenty w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności.

Opinia publiczna – powszechna wiedza na temat działań związanych z wdrażaniem oraz wykorzystaniem środków Unii Europejskiej służyć będzie prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie, budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, jak również przyczyni się do poparcia dla inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna Gminy.

Beneficjenci - to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy. Będą to:

- jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego,

- podmioty będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu bądź realizujące zadania jednostki samorządu gminnego,
- podmioty gospodarcze,
- organizacje zrzeszające przedsiębiorców,
- jednostki edukacyjne,
- organizacje pozarządowe,
- inne organizacje społeczne.

Kształtowanie wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego

Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej uzależnione jest od poziomu świadomości w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego. W tym celu istnieje realna potrzeba konsekwentnego kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego.

Instrumenty strategii informacyjnej

Realizacji polityki informacyjnej służyć mają następujące instrumenty:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje – propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych i rezultatach wsparcia UE oraz usystematyzowania wiedzy;
- wizytacje projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie realizacji inicjatyw z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej;
- informowanie o projektach oraz ich promocja przez beneficjentów – należy zadbać o przekazanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu Gminy, którzy będą odpowiedzialni za spełnienie wymogów w tym zakresie;
- serwisy internetowe – będą szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji dla potencjalnych beneficjentów i instytucji o aktualnych możliwościach skorzystania z pakietu pomocowego, zaś dla opinii publicznej stanowią kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparciu ze strony Unii Europejskiej dla Gminy;
- publikacje, broszury informacyjne, ulotki, reklamy, plakaty, materiały audio-wizualne – ułatwiają w atrakcyjnej, przystępnej formie przybliżyć wiedzę na temat dostępnej pomocy Unii Europejskiej, możliwości jej uzyskania, roli instytucji w zarządzaniu pomocą oraz roli Unii Europejskiej w tym procesie;

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Złotów 2006-2013

- współpraca z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym i regionalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej. Działania podejmowane za pośrednictwem mediów będą miały formę artykułów i relacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, reklam i ogłoszeń.
- Wszelka informacja o zasadach i procedurach związanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych powinna być przekazana w zwięzły i przystępny sposób.

Źródła:

1. Narodowy Plan Rozwoju
2. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
3. Plan rozwoju Lokalnego Powiatu Złotowskiego
4. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego
5. Strategia Rozwoju Gminy Złotów
6. Studium Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Złotów
7. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Złotów
8. Plan Gospodarki Opadami dla Gminy Złotów
9. Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złotów
10. Lokalny Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich Gminy Złotów